સર્વવિશુદ્ધ જ્ઞાન અધિકાર ૩૨૦ ગાથા જયસેનાચાર્યકી ટીકા ચલતી હૈ ત્રીજા પાનાકા ત્રીજા પારીગ્રાફ હો ગયા બરાબર હૈ ?

ક્યા કીયા ત્રીજામેં " ઈસલીયે એ સિદ્ધ હુઆ " એકલી ચીજ માખણ એકલી ચીજ હૈ માખણ. ધર્મ જીસકો કરના હો તો, ઉસકો પરમ સ્વભાવ મોક્ષ સ્વભાવ જો ત્રિકાળ સ્વરૂપ ધ્રુવ, ઉસકી દૃષ્ટિ કરનેસે યે સમ્યગ્દર્શન હોગા. બાકી કોઈ દૂસરા ઉપાય હૈ નહીં. તો કહે છે કે " ઈસલીયે ઐસા સિદ્ધ હુઆ કે શુદ્ધ પારિણામિકભાવવિષયક " દ્રવ્યનયકા વિષય હુઆ. ઐસા બોલ ચાર પહેલે આયા થા, પાંચમા બોલ આયા આજ " શુદ્ધ પારિણામિકભાવવિષયક " અપના જો સહજ ધ્રુવ જ્ઞાયક, અભેદ સામાન્ય, નિત્ય, એકરૂપ ઐસા જો તત્ત્વ હૈ, એ તત્ત્વકા વિષય કરનેવાલી, એ તત્ત્વકો ધ્યેય કરનેવાલી " ઐસી ભાવના " સમજમેં આયા ?

એ ભાવના ઉસરૂપ જે ઔપશમિકાદિ તીનભાવ હૈ ઓ શુદ્ધ પારિણામિકભાવ ત્રિકાળ ઓ તો ધ્રુવ ભાવ હૈ, ઓ તો ધ્યેય, વિષય, લક્ષ કરને લાયક હૈ. જીસકો ધર્મ કરના હો, સુખકા પંથે પડના હો, સમજમેં આયા ? દુઃખકા નાશ કરના ઓ બી નાસ્તિસે બાત હૈ. સુખકા પંથમેં આના હો, દુઃખી હૈ અનાદિસે પ્રાણી. સમજમેં આયા ? અપના અકષાય જ્ઞાયક સ્વભાવભાવકો ભૂલકર રાગાદિ વિકલ્પાદિ મેરા હૈ, ઓ હિ સંસારકા મિથ્યાત્વભાવ બીજ હૈ. સમજમેં આયા ?

તો રાગાદિ, પુણ્યાદિ, વિકલ્પ મેરા હૈ એ મિથ્યાત્વભાવ હૈ, તો ઉસસે રહિત પારિણામિકભાવ મેરા હૈ વો સમ્યક્ ભાવ હૈ. પંડિતજી (બરાબર, બાત હૈ ઐસી) જૈસે ભગવાન આત્મા અપના જ્ઞાયક ભાવ, પૂર્ણ ધ્રુવ સ્વરૂપ અવિનાશી પદ, અવિનાશી પદ ઉસકો ભૂલકર રાગાદિ વિકલ્પ ચાહે તો મહાવ્રતકા વિકલ્પ હો કે દયાદાન વ્રત ભક્તિ પૂજાકા, પણ ઓ વિકલ્પ હૈ વો દૂસરા તત્ત્વ હૈ, તો દૂસરા તત્ત્વ સહિત સ્વતત્ત્વ હૈ, ઐસી માન્યતા મિથ્યાત્વ હૈ, એ સંસારકા બીજ હૈ ઓ માન્યતાકા નાશ કરના નહીં હૈ, ભગવાન આત્મા પારિણામિકભાવ, ઓ તરફકા ઝુકાવ, ઐસી જો ભાવના, ઐસા જો મોક્ષકા

માર્ગ, ઉસકા વિષય તો ધ્યેય ધ્રુવ હૈ, નંદકિશોરજી બાત તો ઐસી હૈ. બહુ લોકોને બહારમાં, અંતર ચીજ પાતાળમેં મહા ભગવાન પૂર્ણાનંદ પડા હૈ. સમજમેં આયા? અંતર, અંતર પાતાળમેં જાતે, પર્યાય બુદ્ધિ છોડકર આ પર્યાયબુદ્ધિ છોડકર, સમજમેં આયા? એક સમયકી પર્યાય, અવસ્થા કે રાગ કે પર એ તો બધુ ક્યાંય છૂટી ગયું. ઐસી રુચીમેં પડા હૈ વો હિ મિથ્યાત્વભાવ હૈ. નિગોદકે પંથે પડનેકા પંથ હૈ વો. સમજમેં આયા? પાનું છે કે નહીં મનસુખભાઈ બે છે ને બે? હેં? બે ક્યાંથી આવ્યા? ઓલા રાજકુમારજી આવ્યા છે ને? નો હોય તો અહીંયાથી લઈ જાજો. વાંચે સાંભળે તો ખરા પાલેજમાં આવું વંચાય નહીં (પાલેજમાં આવુ ક્યાંથી હોય) આહાહા!

અહીં કહે છે પરમ સ્વભાવ ભગવાન પૂરણ ધ્રુવ ઉસકા વિષય કરનેવાલી ભાવના ઉસરૂપ જો ઔપશમિકાદિ તીન ભાવ આગળ જ્ઞાન પ્રધાનસે ક્ષયોપશમભાવ એક લેગા ભાઈ, અહીંયા તીનો, દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર, તીનોકી અપેક્ષા લેકર ત્રિકાળ વસ્તુકા વિષય દર્શને કીયા, જ્ઞાને કીયા અને ઉસમેં લીન હુઆ, ઐસા જો ઉપશમ, ક્ષયોપશમ, ક્ષાયિકભાવ "એ તીન ભાવ સમસ્ત રાગાદિસે રહિત હોનેકે કારણ" દેખો લોકોને એવું થાય છે કે સમસ્ત રાગાદિસે રહિત તો તેરમેં બારમે થાય (શાસ્ત્રમાં એમ આવે ને) અરે એ ક્યાં વાત? બારમાની એ તો દૂસરી બાત હૈ એ તો પર્યાયકા જો જ્ઞાનમેં રાગકા નિમિત્ત નિમિત્ત સંબંધ થા વો છૂટ જાતા હૈ બારમેં અહીંયા તો દૃષ્ટિમેંસે છૂટ ગયા રાગાદિ સબ સમજમેં આયા? (બરાબર, ચોથે ગુણસ્થાને?) હા. (સમ્યક થયા પછી કેમ થાય)

અહીં પહેલે કહાને. બે વાત તો કીયા પહેલે કે વિકલ્પ હૈ રાગ હૈ, પુણ્ય હૈ, એ સહિત મૈં હું એ તો મિથ્યાત્વભાવ હૈ. ઉસકા સંધિકી બાત ૧૪ મી ગાથા કહા. ચૌદમી ગાથા "પુરુષાર્થ સિદ્ધિ ઉપાય." સમજમેં આયા? ભગવાન નિર્મળ ચૈતન્ય તત્ત્વ, નિર્મળ જ્ઞાન ભગવાન જ્ઞાન ભંડાર પરમાત્મા, મોક્ષ સ્વરૂપ હિ હૈ ઓ તો આયેગા દેખો સબકી પીછે આયેગા.

ઐસી દૃષ્ટિ બિના એક સૂક્ષ્મમાં સૂક્ષ્મ વિકલ્પ જો રાગ હૈ, ગુણી-ગુણીકા ભેદ, ગુણી ભગવાન આત્મા દ્રવ્ય અને ઉસમેં રહેનેવાલા જ્ઞાયકભાવ, ઐસા ભેદરૂપ જો વિકલ્પ હૈ, એ વિકલ્પ નામ રાગ હૈ, તો રાગ સહિત આત્માકો માનના ઓ મિથ્યાત્વભાવ હૈ. આહાહા! ભારે વાત ભાઈ ત્રિકાળ શુદ્ધભાવમેં અશુદ્ધતા સહિત માનના દૂસરી ભાષાએ લઈએ તો આહાહા! શાંતિસે સમજનેકી ચીજ હૈ આ તો કોઈ વાર ઐસા વાંચતે હૈ આ અહીંયા તો કલાસ વખતે વાંચવાનો ઐસા વિકલ્પ થા તો આ ગયા કલાસ વખતે એ વાત સારી છે. બાત તો ઐસી હૈ ઐસી વાણી, ઐસા ભાવ વીતરાગકા કોઈ કોઈ વખતે નીકલતે હૈ (બરાબર વાહ રે વાહ પ્રભુ) સમજમેં આયા? (વાણી સબ ક્રમબદ્ધ પર્યાયમેં હૈ) ઓ તો ઉસકી પાસ હૈ ઉસકે કારણ (કોઈ વખતે ઐસા હોતા હૈ)

કોઈ વખતે ઓ ભી ઐસા હોતા હૈ. અહીં તો ભગવાન આચાર્ય મહારાજ પરમેશ્વરકા જો ભાવ હૈ વો ખુલ્લા કરતે હૈ મર્મ, રહસ્ય ભગવાન! તેરી ચીજ જો હૈ પૂરણ ઉસકો વિષય કરનેવાલી, ધ્યેય બનાનેવાલી ભાવના ઓ ત્રણરૂપ હૈ, ઉપશમ, ક્ષયોપશમ ને ક્ષાયિક. અહીં તીન કહેતે હૈ પીછે જ્ઞાન પ્રધાનમાં ક્ષયોપશમજ્ઞાન કહેશે. સાધકકી બાત હૈ ને? સાધકકી બાત હૈ ને? આ ક્ષાયિકભાવ ઓ ઉપલાવાળાકી બાત નહીં હૈ. કેવળીકા ક્ષાયિકભાવકી બાત અહીંયા નહીં હૈ. અહીંયા તો સાધકભાવમેં ઉપશમ, ક્ષયોપશમ જો ક્ષાયિકભાવ હૈ ઉસકી બાત કહેતે હૈ. ક્યા કિયા સમજમેં આતે હૈ આ તીન ભાવ જો કહેતે હૈ ઉપશમ, ક્ષયોપશમ, ક્ષાયિક ઓ ક્ષાયિક કેવળીકા ક્ષાયિકકી બાત અહીંયા નથી. સમજમેં આયા?

અહીંયા તો નીચે દરજ્જામાં જો સમ્યગ્દર્શન સ્વરૂપ પરમાત્મા આનંદકા ધામ ઐસી દૃષ્ટિ હુઈ, એ દૃષ્ટિકો ઉપશમભાવ કહેતે હૈ, ક્ષયોપશમભાવ કહેતે હૈ ને ક્ષાયિકભાવ કહેતે હૈ. આ તો નીચલા, ક્યુંકિ ઉસકી તીનો બોલમેં જ્ઞાનકી કથન શૈલી આયેગી તો એ તીનોમેં ક્ષયોપશમજ્ઞાનરૂપ પર્યાય સ્વસંવેદન એમ કહેગા. સમજમેં આયા? તો કહેતે હૈ યે તીન ભાવ એ સમસ્ત રાગાદિસે રહિત, સૂક્ષ્મમાં સૂક્ષ્મ વિકલ્પ ઉઠતે હૈ, ઉસસે ભી ભગવાન તદ્ન ભિન્ન પર્યાયમાં, દ્રવ્ય તો ભિન્ન હૈ હી સમજમેં આયા?

દ્રવ્ય તો પર્યાય રહિત હૈ પણ આ તો પર્યાય રાગ રહિત હુઈ સમજમેં આયા? (જી. પ્રભુ) આહાહા! ભારે વાત ભાઈ.

એનો માર્ગ તો ટૂંકામાં બહોત હૈ પણ લંબી લાંબી વાત કર દીયા હૈ ને તો ક્યાંય પત્તા નહિ ખાતા.

ત્રિકાળ જ્ઞાયકભાવકો વિષય કરકે ધ્યેય કરકે જો પર્યાય ઉત્પન્ન હુઈ તો કહેતે હૈ કે દ્રવ્યમેં તો ઓ પર્યાય હી નહિ. પણ ઓ પર્યાય મોક્ષમાર્ગકી જો પ્રગટ હુઈ. સમ્યગ્દર્શન આદિ ઓ પર્યાયમેં રાગ નહીં. શોભાલાલજી પાનુ રાખ્યું છે ને? એ પીછે ઘરે લે જાના બરોબર વાંચના, વિચાર કરના, આહાહા! તો કહેતે હૈ, ઐસે રાગાદિ રહિત હોનેકે કારણ દેખો, કારણ તો સિદ્ધ કરના હૈ બીજુ ભાઈ. પણ રાગાદિ રહિત કહ્યા હૈ ઓ ચીજ.

સમ્યગ્દર્શન, સમ્યગ્જ્ઞાન ઔર સ્વરૂપ તરફકા આચરણકી દશા ઓ તીનો પર્યાય, એ વિકલ્પ નામ અશુદ્ધતાસે રહિત હૈ. સમજમેં આયા? ઐસે હોનેસે ઈસકા કયા નામ દીયા દેખો "શુદ્ધ ઉપાદાન કારણભૂત" આ પર્યાયકી બાત હૈ સમજમેં આયા?

"શુદ્ધ ઉપાદાન કારણભૂત" એમ લીયા હૈ ને? આ પર્યાયકા શુદ્ધ ઉપાદાન દ્રવ્યકા શુદ્ધ ઉપાદાન ત્રિકાળી પહેલે આ ગયા યહાં તો ત્રિકાળ ભગવાન આત્મા, મૂળ માર્ગ પરમાત્માકા, ઓ દ્રવ્યકો ધ્યેય બનાકર જો પર્યાય ઉત્પન્ન હુઈ એ પર્યાય "શુદ્ધ ઉપાદાન કારણભૂત" હોનેસે, શુદ્ધ ઉપાદાન કારણ ઓલુ અશુદ્ધ કાઢી નાખ્યું ને ભાઈ. અશુદ્ધતા

જો વ્યવહાર રત્નત્રય હૈ વિકલ્પ ઓ તો અંદર પર્યાયમેં (સે) નીકાલ દીયા. સમજમેં આયા ?

ભગવાન આત્મા, અપના ધ્રુવ ધ્યેય ઉપર દૃષ્ટિ પડતે હી ઔર વર્તમાન જ્ઞાનકી પર્યાય ધ્રુવકો જ્ઞેય કરતે હિ ઔર સ્વરૂપમેં એકાકારકી ચારિત્ર દશા ઉત્પન્ન હોતે હી રાગકા અભાવ હૈ ઉસમેં. સમજમેં આયા ? એ વિકલ્પ વ્યવહાર રત્નત્રય કહેતે હૈ ને વ્યવહાર મોક્ષમાર્ગ વ્યવહાર મોક્ષમાર્ગ એ મોક્ષમાર્ગ વ્યવહાર હૈ હિ નહીં ઉસમેં તો એમ કહેતે હૈ (તો કયા હૈ ફીર ઉસમેં) ઓ રાગ એ બંધકા કારણ હૈ. બંધકા કારણકા પર્યાયમેં અભાવ હૈ, કયોંકિ આત્મા અબંધ સ્વરૂપ હૈ, મોક્ષ સ્વરૂપ હિ હૈ. શ્રીમદ્માં આવે છે ને ભાઈ કે " દિગંબરના આચાર્યે એમ માન્યું છે કે " આવે છે ? આવ્યું 'તું એક વાર સમજાય છે ? આત્મધર્મમેં આ ગયા હૈ એક વાર. (મોક્ષ સમજાય છે) જુઓ શ્વેતાંબરના આચાર્યની ત્યાં વાત લીધી જ નથી કારણકે એમાં છે નહીં સમજમેં આયા ? વ્યાખ્યાનસાર પાનું ૮૫૦-બોલ ૮૦, ૩૨ વર્ષ, અમુક આચાર્ય એમ કહેતે હૈ કે જુઓ શ્રીમદ્ને પણ ખ્યાલ આવી ગયો, શ્વેતાંબરની શૈલીનો ખ્યાલ એમણે છોડી દીધો ત્યાં- " અમુક આચાર્ય એમ કહેતે હૈ કે - દિગંબરના આચાર્યે ઐસા સ્વીકાર કીયા હે કે, દિગંબર સંતોએ આચાર્યે ઐસા સ્વીકાર કીયા હૈ કે - (આચાર્યોએ) હેં ? (આચાર્યોએ ?) દિગંબરના આચાર્યે - બહુ વચન છે ને ? દિગંબર સંતો સનાતન માર્ગકા સાધન, સાધક ઐસા મુનિઓ, કુંદકુંદ આચાર્ય આદિ સબ દિગંબર આચાર્યે, ઐસા સ્વીકાર કીયા હૈ કે હૈ તો ગુજરાતી " કે જીવનો મોક્ષ હોતા નહીં " જીવનો મોક્ષ થતો નથી એટલે હોતા નહીં સૂનો જરી વાત (કાલ આ ગયા) ત્રિકાળ ભગવાન આત્મા મુક્ત સ્વરૂપ હી હૈ. બંધ, બંધ વસ્તુમેં કૈસા ? બંધ તો પર્યાયની વાત બંધ તો પર્યાયસે આયા, બંધ તો.... પર્યાય હૈ નહિ ઉસમેં. બંધ સહિત દ્રવ્ય માનના ઓ તો મિથ્યાત્વમેં લે લીયા. સમજમેં આયા ? બંધ સહિત કહો કે અશુદ્ધતા સહિત કહો કે રાગ સહિત કહો સબ એક હી બાત હૈ. સમજમેં આયા ?

ભગવાન આત્મા અબંધ સ્વરૂપી પ્રભુ અબંધ સ્વરૂપ કહો કે અબંધ તો નિષેધસે આયા, મોક્ષ સ્વરૂપ કહો. એ તો મોક્ષસ્વરૂપ હી હૈ. ઐસે ભગવાન મોક્ષ સ્વરૂપી પરમાત્મા, આચાર્યોએ ઐસા સ્વીકાર કીયા કે " જીવકા મોક્ષ હોતા નહીં " લાલચંદજી ભારે વાત જુઓ અહીંયા દિગંબરકી બાત સનાતન સત્ય હૈ ઉસકો યહાં પ્રસિદ્ધ કરતે હૈ. સમજમેં આયા ? પરંતુ મોક્ષ સમજાતા હૈ મોક્ષ સમજાય છે ફકત જો વિકલ્પસે સહિત મેં થા ઐસા માન્યા થા એ માન્યતા, બંધ સહિતકી જો માન્યતા થી, માન્યતા થી એ છૂટ ગઈ. મુળચંદભાઈ ! ત્યાં કોઈ દિ ' સાંભળ્યું ય ન હોય ત્યાં આટલા વર્ષ ગાળ્યા વાડામાં- (બધું પ્રત્યક્ષ કરી દીધુ છે આ) હવે તો એને ઉત્સાહ થાય છે ને ? આહાહા !

ભગવાન અહીં તો કહેતે હૈ જુઓ સીધી જ વાત છે બહુ સીધી છે કે જો વિકલ્પ જો રાગ હૈ, ઓ ભાવબંધ હૈ દ્રવ્યબંધકી બાત છોડ દો. કર્મકા બંધ ઉસે હૈ હિ નહિ ઓ તો પર હૈ. વિકલ્પ જો રાગ હૈ ઓ ભાવબંધ હૈ. ઓ ભાવબંધ કૈસે માન્યા કે " મૈં મુક્ત નહીં મૈં બંધા હું, ઐસી માન્યતામેં ઓ રાગ ઉભા 'થા. મૈં રાગ સહિત, ભાવબંધ સહિત હું, ઐસી માન્યતા કીયા થા. સમજમેં આયા ? ધનાલાલજી (વસ્તુકા સ્વરૂપ ઐસા નહીં બહુ વસ્તુ સ્વરૂપકા આપને ખૂબ કહ્યા) આપકે લીયે રખા થા ને (આપકી કરુણા હૈ) આહા. કલાસ માટે રખા થા. કીધુ આ કલાસમેં સૂને તો ખરા છત્તીસમાં વર્ષ હોંતા હૈ યહાં જંગલમેં. ૩૬ માં ચોમાસા હૈ જંગલમેં, સૂને તો ખરા. આ તો જંગલ થા ને, હવે આ તો વસી ગયા અહીં તો જંગલ થાને ? એકીલા મકાન થા. અને અમારે આ જીવરાજજીના પાટ નીચે જંગલમાંથી આવી ગયુ હતું. જંગલનું જનાવર (જંગલમાં મંગલ હૈ મહારાજ) જંગલમાંથી જનાવર ઘૂસી ગયા થા ઉસકી નીચે થા. ખુલ્લા થા ને એ વખતે તો આ કયા કહેવાય વંડી ? વંડી ભી નહીં થી પહેલા અહીં આવ્યા ને વૈશાખ સુદ આઠમેં એકીલા મકાન એકીલા મકાન જંગલમેં, વંડી તો પીછે હુઈ ખુલ્લા અમારે જીવરાજજીની નીચે કોઈ શિયાળીયું કે કોઈ એવું જંગલી જનાવર આકરૂં નીચે ગરી ગયું 'તું, જંગલ હતાને તદ્દન જંગલ-મકાન તો ક્યાં થા.

અહીંયા છત્તીસમેં વર્ષે સૂને તો ખરા. (અફર-નવનો આંક) અફર. એક વાર આવ્યું 'તું છાપામાં હોં, છ ને ત્રણ નવ, આ ૩૬ વા ચોમાસા હૈ તો કાંઈ સૂને તો તત્ત્વ વીતરાગકા માર્ગ.

કહેતે હૈ કે મોક્ષ સમજાય છે, મોક્ષ હોતા નહીં. સમજમેં આયા ? " તે એવી રીતે કે જીવ શુદ્ધ સ્વરૂપી છે. " ભગવાન આત્મા તો પરમ શુદ્ધ સ્વભાવે વસ્તુ છે. શુદ્ધ સ્વરૂપી છે. અશુદ્ધ સ્વરૂપી તો માન્યતામેં કીયા થા (પર્યાયની વિપરીતતા) આહાહા ! (મુક્ત હોય એ તો શુદ્ધ સ્વરૂપી જ હોય ને ?) ત્રિકાળ વસ્તુ શુદ્ધ સ્વરૂપી હૈ, જીસકો બંધ હોતા નહીં શુદ્ધ સ્વરૂપમેં અશુદ્ધતા આતી હિ નહીં. અબંધકા અર્થ શુદ્ધ સ્વરૂપી ભગવાન ઉસમેં ભાવબંધ અશુદ્ધતા હોતી હિ નહીં. જુઓને વાત કેવી કરી છે. દિગંબર આચાર્યોએ ઐસા માન્યા હૈ કે, એમ કરીને સંતોકી બાત સત્ય પરમ પ્રસિદ્ધ કીયા હૈ ઐસી બાત કોઈ દૂસરે સ્થાનમેં હોતી નહિં.

કહેતે હૈ કે શુદ્ધ સ્વરૂપી હૈ ઉસકો બંધ હુઆ હિ નહિ તો પછી મોક્ષ થવાપણું ક્યાં રહે છે ? જ્યાં બંધ હિ હુઆ નહિ તો પછી મોક્ષ હોના કહાંસે આયા ? આહાહા ! સમજમેં આયા ? ભગવાનજીભાઈ (અબદ્ધ - એ ઘણો સરસ ન્યાય) શેઠીયા માર્ગ આ હૈ. કહેતે હૈ કે શુદ્ધ સ્વરૂપી હૈ ઉસકો અશુદ્ધતા હુઈ હિ નહિ. બંધસે અલગ કર દીયા ઉસકા અર્થ કયા ? (અશુદ્ધતા નહીં થી) અશુદ્ધતા હૈ હિ નહિ અશુદ્ધતા હુઈ હિ નહિ. તો પછી

મોક્ષ હોવાપણું ક્યાં રહેતે હૈ ? હિંદી છે. હિંદી છે આપણે નહીં ઓલા વડવાવાળા જગદીશચંદ્રે હિંદી કર્યું છે – છે પણ આપણે આ હાલે અહીંયા.

પરંતુ ઉસને માનેલા હૈ દેખો, પણ ભગવાન આત્મા શુદ્ધસ્વરૂપી બંધમેં હૈ હિ નહિ. શુદ્ધ હૈ ઓ અશુદ્ધ હુઆ હિ નહીં એમ કહેતે હૈ. છતાં માનેલા હૈ કે હું બંધાણો છું. માન્યતામાં બંધાયા હું ઐસા હિ માન્યા હૈ. કયોંકિ વસ્તુ તો શુદ્ધ ત્રિકાળી જ્ઞાયકભાવ હૈ. ઉસને માન રખા હે કે મૈં રાગ સહિત હું, રાગ સહિત હું, બંધ સહિત હું, ઐસી માન્યતા થી. આહાહા ! મણીભાઈ કહો સમજમેં આયા. સમજાય છે કાંઈ અમારી ગુજરાતી ભાષા આવી, સમજમેં આતે હૈ કે નહીં ? " માનેલા હૈ કે મૈં બંધા હું " ભાષા દેખો માન્યા હુઆ હૈ કે મૈં અશુદ્ધ હું, મૈં અશુદ્ધ હું, અશુદ્ધ હું કે બંધા હુઆ હું, એક હિ બાત હૈ. સમજમેં આયા ? " એ માનવાપણું વિચારવડીએ કરીને સમજાય છે " એ માન્યું 'તું ભગવાન શુદ્ધ સ્વરૂપી પ્રભુ શુદ્ધ તે દ્રવ્ય વસ્તુ અશુદ્ધ હુઈ હિ નહિ. પણ માન્યતામાં માની કે મૈં અશુદ્ધ હું, ઐસી માન્યતામેં મૈં બંધ હું, બંધ કહો કે અશુદ્ધ કહો એક હિ બાત હૈ. મૈં બંધ સહિત હું ઐસા માન્યા થા. " એ માનવાપણું વિચારવડીએ કરી સમજાય છે. " દૂસરી કોઈ ક્રિયાકાંડ નહીં. ક્રિયા વ્યવહાર, કષાયકી મંદતા ક્રિયા, ક્રિયા વ્રતની ક્રીયા ને ઉસસે આ ધર્મ ઐસા નહિ. શેઠ ! આ તમારે શેઠીયાઓ દાન આપે છે દસ–વીસ હજાર એ તો થોડા આપે કાંઈ એટલા બધા ન આપે ઝાઝા લાખ બે લાખ પાંચ લાખ આપી દે ? દસ વીસ હજાર ખર્ચે લાખ ખર્ચે લ્યો ને હમણાં ખર્ચ્યા થા ને ક્યાં તમારે સમજમેં આયા ? પણ કોઈ પચાસ સાઈઠ લાખવાળા પચાસ લાખ આપી દે ? અહીંયા તો કહે છે કે પૈસા મારા હૈ એ માન્યતા જ મિથ્યાત્વ છે.

આહાહા ! સમજમેં આયા ? ઓ તો ઠીક પણ ઉસમેં જો રાગ હૈ, એ રાગ સહિત હું રાગ સહિત હું, મૈં બંધાયેલા હું સમજમેં આયા ? ઐસી માન્યતા મિથ્યાત્વમેં હૈ, એ વિચારવડીએ ઓહો યહ ચીજ ? આ ચીજ બંધમેં હૈ નહિ, અશુદ્ધતા હૈ હિ નહીં ઉસમેં, સમજમેં આયા ? હેં ? કલ્પના હતી, માન્યતા હતી. સમજમેં આયા ? મિથ્યા માન્યતા, મૈં બંધ સહિત હું, ખરેખર એ ઈસકા વિષય હુઆ હિ નહીં સમજમેં આયા ? મિથ્યા માન્યતાકા યહ વિષય એ હુઆ હિ નહીં. સમ્યક્ આહાહા ! માન રખા મૈં અશુદ્ધ હું, મૈં બંધ હું એ મિથ્યાત્વ વિચાર વડીએ કરી સમજાય છે. જ્ઞાનદ્વારા સમજમેં આતા હૈ, કે મૈં બંધ નહિ. દેખો હજી સમ્યગ્દર્શન અને સમ્યગ્જ્ઞાનકી બાત ચલતી હૈ, ચોથા ગુણસ્થાનકી બાત ચલતી હૈ. આહાહા ! (ગુરુકે જ્ઞાનકે દ્વારા) આત્માકે દ્વારા, આત્મા ગુરુ, આત્મા તીર્થ, આત્મા દેવ અને આત્મા ધર્મ. આત્મા દેવ કહો. સમજમેં આયા ? હૈ કે નહિ પાનુ હૈ કે નહિ, તે સમજાય છે કે મેરેકુ બંધન નહિ. આહાહા !

અશુદ્ધ, અશુદ્ધ મૈં હું ઐસી માન્યતા મિથ્યાત્વકી થી માન્યતા થી, હોં. કઈ શૈલી

સમજે તો ખરા વસ્તુને સ્વતંત્ર વસ્તુ ઐસી હૈ એ તત્ત્વમેં અશુદ્ધતા કૈસી ? ભાવબંધ કૈસા ? ભાવબંધ મૈં હું ઐસી માન્યતા તો ઊભી કરી હતી, ઉસમેં નહીં હૈ સમજમેં આયા ? ઐસી માન્યતા નવી ખડી ઊભી કરી હતી (ખડી ઊભી કરી હતી) બનાવટી, શાહુકાર નહિ અને શાહુકારકા ભેખ કરતે હૈ કે નહીં ? બનાવટી ભેખ અજ્ઞાનીઓએ ઊભો કર્યો છે. ઉસકા સ્વરૂપ તો મુક્ત હૈ, રાગ અને વિકલ્પકા બંધસે રહિત હૈ. આહાહા ! એય મનસુખભાઈ સમજાય છે કે નહિ ? આ તમારા રાજકુમારને સમજાય છે કે નહિ આવું ઝીણું, ત્યાં પાલેજમાં કાંઈ મળે એવું નથી ત્યાં એ તો મનસુખભાઈ બહુ કહે એટલે એને (એક વાર સ્વાદ ચાખ્યો તે આવે વારંવાર) એને જિજ્ઞાસા થઈ ત્યારે આવ્યા ને ? આવ્યા તો ખરાને.

શું પણ વાત ? દરિયા ડોલ્યા અંદરથી આનંદકંદ પ્રભુ છે. એવી જ્યાં માન્યતા જ્ઞાનથી થઈ મેરે બંધન નહિ. કયોંકિ બંધ અને અશુદ્ધતા તો ભિન્ન તત્ત્વ હૈ, એ દ્રવ્ય સાથે એકતા હૈ નહિ. સમજમેં આયા ?

" તે મને બંધન નથી " અર્થાત્ મેરેકુ અશુદ્ધતા નહિ. આહાહા ! એ જયકુમારજી (બહુ સરસ) બહુ સરસ ? આ તમારે ગરબડમાંથી આ બધી વાત (સ્વીકાર કરે છે) બરોબર પાનુ વાંચવાનો ભાવ એવો થયો. જ્ઞાનચંદજી ચાલ્યા ગયા (આ એટલા માટે રોકાઈ ગયા) આહાહા ! રોકાઈ ગયા, જિજ્ઞાસા છે ને ? કયા કહેતે હૈ ? " દિગંબરના આચાર્યોનું એમ માનવું હૈ કે, જીવકો મોક્ષ હોતા નહિ. " આહાહા ! કયોંકિ ઉસમેં અશુદ્ધતારૂપી બંધનભાવ હૈ નહિ. માન્યતારૂપે માન્યાતા કે મૈં અશુદ્ધ ને ભાવબંધરૂપ હું, એ જ્ઞાન વડે સમજાયાથી રાગ મૈં નહિ, અશુદ્ધતા મૈં નહિ, મૈં તો ત્રિકાળી આનંદકંદ હું. ચીમનભાઈ આ તો સમજાય એવું છે હોં આ તો સાદી ભાષામાં છે પણ ભાવ ભલે ઊંચા હો.

" મને બંધન નથી " ધર્મીને જ્યાં સ્વભાવ ઉપર દૃષ્ટિ પડી, ત્યાં ઓ તો મુક્ત સ્વરૂપ હિ હૈ, મેરે બંધન હૈ નહિ. આહાહા ! અશુદ્ધતા હૈ હિ નહિ. બંધન કહો કે અશુદ્ધતા કહો એક બાત હૈ કે નહિ ? એય ધનાલાલજી ! અશુદ્ધતા કહો કે બંધન કહો એક બાત હૈ કે ફેર હૈ ? (અશુદ્ધતા કહો કે બંધન કહો ઉસમેં કયા ફરક હૈ ?) ભાઈ ! આસ્રવ સહિત હું કહો, બંધ સહિત હું કહો, મૈં બંધા હુઆ કહો, મૈં અશુદ્ધ સહિત હુ કહો એ માન્યતા થી. સમજમેં આયા ? એ માનવાપણું એ માનવા હુવાપણા શુદ્ધ સ્વરૂપ સમજાયાસે રહેતા નહિ. ઐસી માન્યતા શુદ્ધસ્વરૂપ ભગવાન આત્મા ઐસે જાનનેમેં આયા, એ માન્યતા મૈં અશુદ્ધ હું, ભાવબંધ હૈ, ઐસી બાત રહેતી નહિ. સમજમેં આયા ? દેખો સમ્યગ્દૃષ્ટિકા ધ્યેય, વસ્તુ ઓ બંધ રહિત હૈ. સમજમેં આયા ? આહાહા !

આમાં એવું લખ્યું છે શુદ્ધસ્વરૂપ સમજવાથી, પણ સમજાયાથી મૂળ શબ્દ જોઈએ એ માનવાપણું, ગાંઠ જે મિથ્યાત્વની થી કે મૈં અશુદ્ધ હું, અશુદ્ધ તત્ત્વ તો ભિન્ન હૈ, તો

જ્ઞાયક સાથે અશુદ્ધતા મીલાયા માન્યતાએ (બરાબર ! અશુદ્ધ થઈ કેમ થઈ શકે) સમજમેં આયા ? માને તો માન્યતા શુદ્ધસ્વરૂપ સમજાયાથી રહેતી નહિ, અર્થાત્ મોક્ષ સમજાય છે. મોક્ષ સમજાતા હૈ મોક્ષ સમજાતા હૈ, મોક્ષ હોતા નહિ સમજમેં આયા ? પંડિતજી, " આ વાત શુદ્ધનયની નિશ્ચયનયની હૈ " વાસ્તવિક તત્ત્વદૃષ્ટિકા વિષય હૈ. " પર્યાયાર્થિકનયવાળાઓ આચરણ કરે તો રખડી મરે. " રાગ ઉપર લક્ષ હૈ, પર ઉપર લક્ષ હૈ, ને પછી આચરણ કે હમ શુદ્ધ હૈ, શુદ્ધ હૈ, ઐસા હોય તો મરી જાયેગા, ચાર ગતિમાં રખડેગા, એમ કહેતે હૈ. શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર (પત્ર હૈ) ઠીક ઠીક આવ્યું ત્યાં વ્યાખ્યાનસાર ૮૫૦ પાનું ૮૦ મો બોલ. ૩૨ વર્ષે.

એક તત્ત્વમેં દૂસરા તત્ત્વો માન્યા થા એમ કહેતે હૈ. એક તત્ત્વમેં દૂસરા તત્ત્વ મેરા હૈ ઐસા માન્યા 'તા હુઆ હિ નહિ હૈ, ઐસા કહેતે હૈ જ્ઞાયક તો જ્ઞાયક હિ ત્રિકાળ રહા હૈ. આવે છે ને ભાઈ પ્રવચનસારમાં, પ્રવચનસારમેં બસે ગાથા આખિરમેં ભગવાન આત્મા જ્ઞાયક શુદ્ધ તો શુદ્ધ હિ રહા હૈ. જ્ઞાયક તો જ્ઞાયક હિ રહા હૈ, અન્ય રીતે અધ્યવસિત હુઆ હૈ. ઓ બાત યહાં. ક્યાંનું ક્યાં આવ્યું. આ તો અત્યારે આયા ખ્યાલ ખબર, ક્યાંથી ક્યાંનું ક્યાં આવ્યું લ્યો દોસો ગાથા દેખો. આખીર " શુદ્ધ આત્મા સહજ અનંત શક્તિવાળા જ્ઞાયકભાવ વડે એકરૂપતાને છોડતા નહિ અનાદિ સંસારથી આ સ્થિતિએ જ્ઞાયકભાવપણે રહ્યો હૈ " ટીકા અમૃતચંદ્રાચાર્યકી હૈ બસે ગાથા પ્રવચનસાર દોસો ગાથા ઉસકી ટીકા કયા કીયા ? મૈં તો અનાદિ સંસારસે જ્ઞાયકભાવપણે જ આત્મા રહા હૈ ટીકા હૈ. " ઔર ઐસા હોને પર ભી મોહસે અન્યથા અધ્યવસિત થાય છે. " લ્યો ભાઈ આ તો બરાબર આવ્યું હેં ? સમજમેં આયા ? એ જ વાત લીધી છે, આચાર્યોએ દિગંબર આચાર્યે ક્યાંનું ક્યાં આવ્યું જુઓ આ તો ખબરે ય નહિ, હોં. આપણને ખબર નહિ આચાર્યોએ કયા ? આત્મા તો જ્ઞાયકભાવે જ રહા હૈ ઓ જ્ઞાયક મિટકર દૂસરા હુઆ નહિ. અનાદિસે પણ મોહવડે નામ મિથ્યાત્વદ્વારા ઓહોહો ! દેખો વાહ ! ક્યાંનું ક્યાં મળ્યું દેખો કુદરતે. આ તો મોહ મિથ્યાત્વ વડે અન્યથા અધ્યવસિત હોતા હૈ. મિથ્યાત્વ વડે બીજી રીતે, દૂસરી રીતે જાનનેમેં આતા હૈ સમજમેં આયા ? જુઓ આ અમૃતચંદ્ર આચાર્યકી ટીકા દિગંબર સંતકી એ એમ કરીને એ તો જ્ઞાયક તો જ્ઞાયક હિ રહા હૈ સમજમેં આયા ? પણ મિથ્યાત્વ દ્વારા અન્યથા અધ્યવસિત, અન્યથા નિર્ણય ઉસને અજ્ઞાનીએ કીયા હૈ, ઐસા હૈ નહિ. મુળચંદભાઈ આહાહા !

દિગંબર સંતોએ કેવળજ્ઞાનના પેટ ખોલીને મૂકયા છે. પણ ઉસકી દૃષ્ટિ જાતી નહિ અને ઓ વાત ઉસકો અંદર બેઠતી નહિ અંદર મૈં અશુદ્ધ હું, મૈં અશુદ્ધ હું, મૈં અશુદ્ધ હું સમજમેં આયા ? (ગુરુ મિલેગા તબ બેઠેગી) એ આત્મા અંદરમાં ધ્યાન કરેગા તબ બેઠેગી, તબ ગુરુ મિલા હૈ ઐસા વ્યવહારે આરોપ દેનેમેં આતા હૈ નિશ્ચય હુઆ તો

વ્યવહારનો આરોપ લેવામાં આવે છે. આહાહા! સમજમેં આયા? જુઓ સંસ્કૃત હૈ હોં "स्थितं मोहेनान्यथाध्यवस्यमानं शुद्धात्मानमेष मोहमुत्खाय" (એ તો ઉખાડી નાખવું પડશે) આ હું, મેરી માન્યતામેં જો થા કે મૈં અનેરા અધ્યવસાય કીયા, કે મૈં અશુદ્ધ હું, ઓ મોહકો મૈં ઉખેડી નાખતા હું. ઐસા ટીકા હૈ, એ મોહકો મૈં છોડ દેતા હું. મૈં અશુદ્ધ હું યે હૈ હિ નહિ એ વજુભાઈ, જુઓ અહીંને અહીં સાક્ષી આપી આચાર્યોએ ક્યાં કહ્યું છે? આ ખબર નહિ વળી આચાર્યોએ કહ્યું ભાઈ, આ બસેમી ગાથામાં કહ્યું છે. અહીંને અહીં સાક્ષી હો ગઈ. સાક્ષી હો ગઈ વળી કહાંસે કહાં આયા? મોહથી અન્યરીતે અધ્યવસિત હોતા હૈ, ઐસા હુઆ નહિ, હૈ તો જ્ઞાયકરૂપી જ્ઞાયકભાવ, મિથ્યાત્વસે અનેરા અધ્યવસાય, નિર્ણય કીયા હૈ, એ મોહકા નિર્ણયકો છોડ દે, હૈ હિ હૈ. સમજમેં આયા?

આપણે અહીંયા આવ્યા દેખો અહીં રાગાદિસે રહિત ઉસમેંસે એ સબ આયા. સમસ્ત રાગાદિસે રહિત એટલે કોઈ એમ કહે રાગાદિસે રહિત અરે સૂન તો સહી, ત્રિકાળ રાગસે રહિત હિ હૈ. સમજમેં આયા? ભગવાન આત્મા ચૈતન્ય જ્ઞાયકભાવ તો ત્રિકાળ ઐસા ને ઐસા રહા હૈ, અન્યથા નિર્ણય જો કીયા થા મોહ દ્વારા, મિથ્યાત્વ દ્વારા મૈં અશુદ્ધ મૈં અશુદ્ધ મૈં અશુદ્ધ, મૈં ભાવબંધ, ઐસા કીયા થા, ઓ છોડ દીયા ઓ સમસ્ત રાગાદિસે રહિત હોનેકે કારણ, "શુદ્ધ ઉપાદાન કારણભૂત હોનેસે" એ પર્યાય, પર્યાયમેં જો અશુદ્ધતા માની થી ઐસી જો દૃષ્ટિ થી વો છૂટ થઈ. ક્યુંકિ ત્રિકાળ પારિણામિક સ્વભાવ તરફકા વિષય ધ્યેય કરનેસે. ઉસકો ધ્યેય બનાનેસે છૂટતા હૈ, છૂટતા હૈ, છોડતા નહિ, છૂટ જાતા હૈ. ભ્રાંતિ, ભ્રમ જો હૈ કે મૈં અશુદ્ધ હું, બંધ હું, ઈસકી ઉત્પતિ જો હુઈ હૈ, ઉસકા ઉત્પત્તિકા નાશ તો સહજ બીજે સમયે હોતા હિ હૈ, કરના પડતા હૈ નહિ ને નિમિત્તપણા ઉસમેં હૈ નહિ કયા કીયા. (ફરીને)

ફરીને જો મોહસે એકત્વ માના થા ઐસી જો એક સમયકી પર્યાય દૂસરે સમયે વ્યય હોગી હોગીને હોગી. કહો તો ઉસમેં આત્માકા કોઈ પુરુષાર્થ કીયા, નિમિત્ત હુઆ ને નાશ હુઆ ઐસા હૈ નહિ. (ક્ષણિક ઉપાદાન) ક્ષણિકકા અર્થમેં મર્મ હૈ જરી થોડા રહસ્ય કે મોહ જો અધ્યવસાન નક્કી કીયા થા ઓ ભાવ તો ભાવ હૈ, હવે ઓ તો દૂસરે સમયે પર્યાય હૈ તો પર્યાયકા નાશ હોતા હૈ. તો ઓ પર્યાયમેં અપના ધ્યેયકા પરિણામ હોકર, જો ઉત્પત્તિ હોની થી મિથ્યાત્વકી, એ ન હુઈ, આ ઉસકો મિથ્યાત્વકા નાશ કીયા ઐસા કહનેમેં આતા હૈ (ન હુઈ - ન હુઈ) આ ઇ મર્મ છે, એ હિરાભાઈ. સમજાય છે કાંઈ?

શુદ્ધ ઉપાદાન પર્યાય ઉસને ધ્રુવકો ધ્યેયમેં લીયા કે મૈં તો શુદ્ધ ત્રિકાળી જ્ઞાયકભાવ હું. ઐસે લીયા તો મિથ્યાત્વકી ઉત્પત્તિ હુઈ નહિ પહેલે જો મિથ્યાત્વ થા વો તો ઉસકે કારણસે નાશ હોતા હિ હૈ પર્યાયકા ધર્મ હૈ કે દૂસરે સમય રહેતે નહિ. સમજમેં આયા? પણ જો મિથ્યાત્વકા નિર્ણય થા, ઓ જ્ઞાયકભાવકા જ્યાં સન્મુખ નિર્ણય હો ગયા, તો

મિથ્યાત્વકી ઉત્પત્તિ નહિ હુઈ, આ ઉસકો મિથ્યાત્વકા નાશ કીયા ઐસા કહેનેમેં આતા હૈ. નાશ કીસકો કરે ? નાશ કરે ઐસા ભગવાન આત્મામેં તો હૈ નહિ. (અકર્તા શું નાશ કરે) કર્તાપણા, રાગના નાશનું કર્તાપણું આત્મામાં હૈ નહિ. નાશના કર્તાપણાનું હૈ નહિ હોં ? (એકરૂપ સ્વભાવ) ઐસી ચીજ હૈ. સમજમેં આયા ?

ઘણી વાત કરી હોં અને પહેલે બોલમેં ઐસે લીયા શરૂઆતમેં લીયાને કર્તા ભોક્તા નહિ ભાઈ. પહેલે શરૂઆતમેં આયાને ? (અકર્તૃત્વ અભોક્તૃત્વ) અકર્તૃત્વ અભોક્તૃત્વ પહેલે, ઉસમેં ઐસા લે લીયા કે ભગવાન આત્મા, જૈસે યહાં અધ્યવસાયસે માના થા, ઐસે ભગવાન આત્મા ત્રિકાળી શુદ્ધ હૈ, ઓ પરકા કર્તા તો નહિ પણ રાગકા કર્તા ભી નહિ. સમજમેં આયા ? જો રાગકા કર્તા દ્રવ્ય હો તો ત્રિકાળી રાગ કરનેમેં ઉસકી દૃષ્ટિ હો જાય તો કભી સમ્યગ્દર્શન હોતા નહિ સમજમેં આયા ? આ એ જ વાત તો આવી ગઈ કે અશુદ્ધતા, વિકાર જો હૈ ઓ તો માન રખ્ખા થા કે હમારા હૈ, ઓ દૃષ્ટિ છૂટ ગઈ તો આત્મા રાગકા કર્તા તો નહિ પણ રાગકા નાશ કર્તા ભી નહિ, કયુંકિ રાગકા નાશ કરનેમેં નિમિત્ત આત્મા હૈ, ઐસા હૈ નહિ. કર્તાપણામાં નિમિત્ત નહિ તો નાશકર્તામાં પણ નિમિત્ત નહીં. સમજમેં આયા ? જે રાગકા કર્તા અજ્ઞાનપણે માન્યા થા, પરદ્રવ્યકી પર્યાય તો કર્તા નહિ, પણ પરદ્રવ્યકી પર્યાયમેં નિમિત્ત હોતા હૈ જો રાગ ને કંપન, ઉસકા હિ કર્તા જ્ઞાની નહિ. અજ્ઞાની માનતે હૈ કે રાગ ને કંપન મેરા હૈ, ઐસા માન્યતાવાળા જીવ દૂસરા દ્રવ્યકી પર્યાયકે કાળમેં, એ માન્યતાવાળા જીવકી પર્યાય નિમિત્ત હોતી હૈ. નિમિત્ત કહેનેમેં આતા હૈ સમજમેં આયા ?

આ તો ઇ ને ઇ વાત. રાગ ઔર કંપન હૈ ઓ તો અશુદ્ધતા હૈ બરોબર હૈ ? (હા બરાબર) તો અશુદ્ધતા સહિત હું, ઐસી માન્યતા જીસકી હૈ, યહ મિથ્યાદૃષ્ટિ જીવ રાગકા અને કંપનકા કર્તા હોતા હૈ. ઔર ઓ મિથ્યાદૃષ્ટિકા રાગ અને કંપન, અશુદ્ધ પર્યાય દૃષ્ટિ ત્યાં હૈ ઓ કારણસે જગતકી, જડકી આદિ પર્યાય હોતી હૈ ઉસમેં અજ્ઞાનીકો નિમિત્ત કર્તાકા આરોપ દેતે હૈ. જ્ઞાનીકો નિમિત્ત કર્તા ભી નહિ આહાહા ! કયૂંકિ રાગ અને કંપનસે ભિન્ન અશુદ્ધ ભાવ હૈ ને વો ભાવ બંધ હૈ ને વો ? તો ભાવ બંધતો માન્યા થા એ માન્યતા છૂટ ગઈ મૈં તો જ્ઞાયક શુદ્ધ ચૈતન્ય દ્રવ્ય હું, ઐસી દૃષ્ટિ હુઈ તો કંપન અને રાગસે મુક્ત હુઆ. એ રાગકા કર્તા ભી નહિ ઔર રાગકા નાશ કર્તા ભી નહિ. સમજમેં આયા ? ભારે વાત ભાઈ. ઓહોહો !

કહેતે હૈ, યે શુદ્ધ ઉપાદાન હોનેસે મોક્ષકા કારણ હૈ. કોણ ? જો તીન ભાવરૂપ મોક્ષકા માર્ગ ઓ અંતર ધ્રુવ સ્વભાવકો અવલંબન લેકર, મિથ્યાત્વકી પર્યાયકા નાશ હો ગયા, ઉત્પન્ન નહિ હુઆ ઓ. યે જો સમ્યગ્દર્શન જ્ઞાન શાંતિકી પર્યાય ઉત્પન્ન હુઈ ઓ તીન ભાવરૂપે હૈ, એ શુદ્ધ ઉપાદાન કારણભૂત પર્યાય હૈ, એ મોક્ષકા કારણ ઓ હૈ. મોક્ષકા

કારણ હૈ, દેખો, રાગાદિ વિકલ્પ ફિકલ્પ ઓ મોક્ષકા કારણ નહિ. બે મોક્ષકા કારણ ઐસે અહીં નહીં લીયા. એક હિ મોક્ષકા કારણ હૈ દૂસરા મોક્ષકા (કારણ) હૈ નહિ. ભારે પણ કોણ જાણે એવા ગરબડ કરે છે ને ? બે મોક્ષકા કારણ કહા, હવે સૂન તો સહિ, એ તો કથનકી શૈલી હૈ. નિરૂપણ બે પ્રકારે હૈ, વસ્તુ બે પ્રકારે નહિ.

કયા કહેતે હૈ દેખોને ! ભગવાન આત્મા વ્યવહાર રત્નત્રય તો ઉદયભાવ હૈ. સમજમેં આયા ? ઉદયભાવ સહિત હું ઐસા જ્યાં લગ માનતે હૈ ત્યાં લગ તો મિથ્યાદૃષ્ટિ હૈ. આહાહા ! સમજમેં આયા ? અહીંયા તો ઉદયભાવ તો નહિ પણ આ એક સમયકી પર્યાય શુદ્ધ હું ઉસસે રહિત મેરી ચીજ હૈ. ઐસી જબ દૃષ્ટિ હુઈ તો નિર્મળ પર્યાય ઉત્પન્ન હુઈ મલિન પર્યાય ઉત્પન્ન ન હુઈ ઔર નિર્મળ પર્યાય ઉત્પન્ન હુઈ વો મોક્ષકા કારણ ઓ નિર્મળ પર્યાય હૈ. નિશ્ચય મોક્ષમાર્ગ ઉપશમ, ક્ષયોપશમ, ક્ષાયિકવાળી પર્યાય તે જ મોક્ષકા કારણ હૈ. વ્યવહાર રત્નત્રય મોક્ષકા કારણ હૈ નહિ એમ યહાં સિદ્ધ કર દીયા હૈ. હૈ કે નહિ ઉસમેં વો ? (હૈ મગર હમકો તો દીખતા નહિ ?) આપ હવે દેખો. દેખનેવાલા દેખેગા, દૂસરા કૌન દેખેગા (ઈસલીયે આપકી પાસ આયા હૈ) સમજમેં આયા ? પાસ તો અપના સમીપમેં જાના, ઓ પાસ હૈ. આહાહા !

" પરંતુ, શુદ્ધ પારિણામિકભાવ નહિ. " મોક્ષકા કારણ દ્રવ્યસ્વભાવ ત્રિકાળી નહિ. આહાહા ! સમજમેં આયા ? મોક્ષકા કાર્ય, ઉસકા કારણ, પારિણામિક ધ્રુવ ચીજ ઉસકી દૃષ્ટિ જ્ઞાન ને રમણતા, જીસકો યહાં તીન ભાવ કહા, વો મોક્ષકા કારણ હૈ. વ્યવહાર મોક્ષકા કારણ નહિ અને દ્રવ્ય મોક્ષકા કારણ નહિ ક્યા કિયા ? (વ્યવહાર મોક્ષકા કારણ નહિ, દ્રવ્ય મોક્ષકા કારણ નહિ) વ્યવહાર કારણ નહિ એ તો રાગાદિ રહિતમેં આ ગયા. હવે અહીંયા શુદ્ધ પારિણામિક નહિ, ઓ દ્રવ્ય આ ગયા. સમજમેં આયા ? ભારે પણ અલૌકિક ગાથા ગોઠવી છે હોં. વસ્તુના સ્વરૂપને આચાર્યે જંગલમાં રહીને ખજાના ખોલ દીયા હૈ, ખજાના (જંગલમાં ખજાના ખોલવા જ ગયા હતા).

એ શુદ્ધ પારિણામિક નહિ, ક્યૂં નહિ ? એ મોક્ષકા કારણ નહિ, કોણ ? ત્રિકાળી દ્રવ્ય સ્વભાવ મોક્ષકા કારણ નહિ એ તો મોક્ષ સ્વરૂપ હી હૈ. ત્રિકાળ. (સ્વરૂપ હી હૈ ત્રિકાળ) સમજમેં આયા ?

" જો શક્તિરૂપ મોક્ષ હૈ " લ્યો હવે પારીગ્રાફ આયા. જો શક્તિરૂપ મોક્ષ હૈ. શક્તિ એટલે પૂરણ મોક્ષ સ્વરૂપ ધ્રુવ હૈ, એ તો મોક્ષ પહેલેસે હૈ. (અનાદિકા) અનાદિસે યે તો શુદ્ધ પારિણામિક હૈ. શક્તિરૂપ મોક્ષ જો હૈ ત્રિકાળ જો અહીંયા કહા ને કે આત્માકી મુક્તિ હોતી નહિ મુક્ત હું ઐસા સમજમેં આતા હૈ. રાગસે બંધા નહિ, માન્યતામેં થા કે મૈં રાગ સહિત હું, અશુદ્ધ હું ઐસી દૃષ્ટિ થી. જુઓ દૃષ્ટિકા વિષયમેં કહાં જોર જાતા હૈ. ઓલામાં કયાં પર્યાયમાં જોર જાય છે એની એને ખબર પડતી નથી. એ જયકુમારજી સૂક્ષ્મ ભાવ

હૈ શાસ્ત્રસે ચર્ચા કરતે કરતે દોષ દેખા હૈ કે નહીં દોષ દેખા હૈ કે નહીં ? અરે સૂન તો સહિ. (દૃષ્ટિમેં જોર કહાં જાતા હૈ) આહાહા ! પછી આવે. જાણે. જણાય-જણાય-જણાય પણ એમાં જોર ક્યાં ? જણાય છે માટે દોષકા નાશ હોતા હૈ ?

દોષકા નાશકી ઉત્પત્તિ તો સ્વભાવકા આશ્રય લેતે હૈ તો ઉત્પત્તિ નહિ હોતી. સમજમેં આયા ? (જાણે તો દોષ સહેજે છૂટી જાય છે) એય તમારી કડી મૂકી એઈ જયકુમારે આ તો સમજનેકી બાત હૈ.

એ તો વ્યવહારકા કથન ઐસા આવે. બાત ઉત્પત્તિ દોષકી ન હો, કિસકે આશ્રયસે ? (ત્રિકાળીને આશ્રયે) ભગવાન ચિદાનંદ પ્રભુ શુદ્ધ ધ્રુવકા માહાત્મ્ય આયા ઔર દૃષ્ટિ ઓ પર પડી, ઉત્પન્ન નહિ હોગા, જીતને અંશે અંતર એકાગ્રતા હોતી હૈ ઉતને અંશે અશુદ્ધતા ઉત્પન્ન નહિ હોતી. અશુદ્ધતાકા નાશકા ઉપાય આ આત્મદ્રવ્ય હૈ. સમજમેં આયા ?

કહેતે હૈ, જો શક્તિરૂપ મોક્ષ હૈ. આ તો મોક્ષકા કારણ કહાને ? તો કૌન ક્યા પર્યાયમેં મોક્ષ હોતા હૈ ઉસકી બાત ચલી ઔર શક્તિરૂપ મોક્ષ જો હૈ ત્રિકાળ- જો પહેલે કહા મોક્ષસ્વરૂપ હિ હૈ વહ પારિણામિક સ્વભાવ ઓ તો ત્રિકાળ મુક્ત સ્વરૂપ હિ હૈ. ઓ તો શુદ્ધ પારિણામિક હૈ. એ તો પ્રથમસે વિદ્યમાન હૈ (પ્રથમસે વિદ્યમાન) એ તો મોક્ષ તો પ્રથમસે હિ વિદ્યમાન ત્રિકાળ હૈ- (પ્રથમસે ' હિ ' લગા દીયા) અનાદિસે હૈ. ' હિ ' લગા દિયા, સમજમેં આયા ?

અમારા રાજમલજી બહોત ખુશી હોતા હૈ. દેખો. પ્રથમસે હિ વિદ્યમાન હૈ, ક્યા કહેતે હૈ ? મોક્ષ તો પહેલેસે હૈ. શક્તિરૂપ મોક્ષ તો પહેલેસે હૈ. આહાહા ? સમજમેં આતે હૈ ને રામદાસજી. એય પ્રકાશદાસજી ક્યાં ગયા ? પાના હૈ કે નહિ-પાનું ? (હૈ) અચ્છા. સમજનેકા પ્રયત્ન, મહેનત જોઈએ. સમજમેં આયા ?

એ તો ભાઈ અનાદિની ભૂલ હોય, હોય તેથી ક્યા ? એ ભૂલ હિ મેરેમેં નહિ ને એ કહેતે હૈ અહિંયા તો દેખો (રાગ ભાવ ઉસસે થઈ જાય છે, એ તો કલ્પના છે.) આહાહા ! સમજમેં આયા ? ભૂલ હિ નહિ મેરે, ભગવાનમેં ભૂલ કૈસી ? (ભગવાનકો ભૂલ ?) ભગવાનકો ભૂલવાળા માનના ઓ મિથ્યાત્વભાવ હૈ. આહાહા ! સમજમેં આયા. ? (કુછ ખબર નહિ પડતી આપ ક્યા કહેતે હૈ) ક્યા કહે રહે હૈ ? અચ્છા, એ કહે રહે હૈ કિ ભગવાન શુદ્ધ સ્વરૂપી પ્રભુ, ઉસકો અશુદ્ધ કહેના, ભૂલવાળા કહેના, યે ભૂલવાળા દ્રવ્ય હૈ ઐસા કહેના, ઓ મિથ્યાત્વ ભાવ હૈ (વાહ રે વાહ- દાંડી પીટીને)

એ તો અશુદ્ધતા રહિત હૈ ને અશુદ્ધતા માનના કહો કે ભૂલ રહિત હે ને ઉસકો ભૂલ સહિત માનના કહો, એ તો એક હિ ચીજ હૈ. આ તો દૂસરી રીતે કથન હુઆ. આવો કહે છે કે ભાઈ મોક્ષનો માર્ગ, આવી કથા હોગી ? ઈસમેં કોઈ ઐસા, ફૈસા ને ફલાણું- (એ

તો કહે ગયા હૈં પાંચમી ગાથામેં, પ્રતિજ્ઞા કરી છે કુંદકુંદ આચાર્યે- મૈં તો શુદ્ધ કહુંગા એતો પ્રતિજ્ઞા મૈં તો શુદ્ધ સ્વરૂપ કહુંગા, તો કૈસા શુદ્ધ હૈ? કે જીસમેં પર્યાય પ્રમત્ત-અપ્રમત્ત નહિ ઐસા હિ યે શુદ્ધ હૈ, એ છઠ્ઠી ગાથામેં શુદ્ધ કહે દીયા હૈ? કે કૈસા શુદ્ધ હૈ કે જીસકો જાનના ચાહિયે. ભગવાન ઉત્તર દેતે હૈ કુંદાકુંદાચાર્ય, પરમેશ્વર હૈ ને? આચાર્ય પદમેં હૈ ને? પંચ પરમેષ્ટિમેં હૈ આહાહા! કિસકો શુદ્ધ કહેતે હૈ આપ? ઈસકો હમ શુદ્ધ કહેતે હૈ જીસમેં અપ્રમત્ત-પ્રમત્ત પર્યાય નહિ, જીસમેં નિર્મળ પર્યાય અને મલિન પર્યાય નહિ હૈ, ઉસકો હમ શુદ્ધ કહેતે હૈ. પ્રમત્ત-અપ્રમત્ત ચૌદ ગુણસ્થાનેય નહિ જીસમેં. (ક્યાંથી હોય) સમજમેં આયા? ઈસકો હમ શુદ્ધ કહેતે હૈ. એ શુદ્ધ તરફકી સેવા કરકે ઔર નિમિત્તકા લક્ષ અને પરકા લક્ષ છોડકર, દ્રવ્ય લક્ષમેં આયા, સેવા કીયા તો શુદ્ધ હૈ, છતાં આ શુદ્ધ હૈ ઐસી પર્યાય ભી દ્રવ્યમાં નહિ. (નહિ નહિ) સમજમેં આયા.?

ઓ તો આ ગયા ઉસમેં બહોત ખુલાસા સમજમેં આયા? પ્રથમસે હિ વિદ્યમાન હૈ- " હિ " ભગવાન તેરે મુક્તિ તો પહેલેસે અનાદિસે હિ હૈ અંદર (જૈન દર્શનમેં " હિં " નહિ વપરાય છે મહારાજ) આ ' હિ ' વપરાય છે દેખો, આ ક્ષુલ્લકજીએ કહા કે ' હિ ' આયા ઉસમેં. " હિ " જોરદાર આયા. ' હિ ' આયાને " હિ " (હિ આવે જૈન દર્શનમાં) નિત્ય હૈ તો નિત્ય હિ હૈ, નિત્ય હૈ તો અનિત્ય બી હૈ, ઐસા હૈ? (આપ ફરમાવો) શુદ્ધ ધ્રુવ તો ધ્રુવ ' હિ ' હૈ. વળી અશુદ્ધ બી હૈ ઐસા હૈ નહિ. (સમ્યક્ એકાંત) સમ્યક્ એકાંત પંડિતજી કહે, આહા! માર્ગ ઐસા હૈ ભગવાન, સમજણમાં તો લે, વાત જ્ઞાનમાં તો લે ઉસકા ખ્યાલમેં તો લે કે માર્ગ આહાહા! અલૌકિક માર્ગ. લૌકિકમેં ક્યાંય મિલતે નહિ. દિગંબર સંપ્રદાય સિવાય દૂસરે આ વાત છે નહિ અને દિગંબર સંપ્રદાયમેં અભી તો ક્યા હોતા હૈ સંપ્રદાયકે નામે રાજમલજી.

શરીરકી ક્રિયાસે ધર્મ હોતા હૈ, ઐસા તો પ્રશ્ન ચલતે હૈ ગજબ વાત પ્રભુ... એ જૈન દર્શનમેં ઐસી બાત કલંક હૈ એઈ શોભાલાલજી! શરીરકી ક્રિયાસે ધર્મ હોતા હૈ, અરે ભગવાન શું કહે છે તું. અશુદ્ધતા દયા દાન વ્રત ભકિત પરિણામસે ધર્મ હોતા હૈ એ બી વસ્તુમેં નહિ અને એ અશુદ્ધતા વસ્તુય નહિ. અશુદ્ધતાસે ધર્મ હોતા હૈ યે તો નહિ. પણ એ અશુદ્ધતા વસ્તુમેં નહિ. સમજમેં આયા?

ઐસી વસ્તુકી દૃષ્ટિ ઓર જ્ઞાન ઔર સ્થિરતા ઓ મોક્ષકા કારણ હૈ પણ પરમ સ્વભાવ નહિ. ક્યૂંકિ શક્તિરૂપ મોક્ષ તો ત્રિકાળ હૈ. " યહ તો વ્યક્તિરૂપ મોક્ષકા વિચાર ચલ રહા હૈ. " પ્રગટરૂપ દશાકી બાત ચલ રહી હૈ. પારીગ્રાફ પીછે આયેગા.

વિશેષ આયેગા.

પરમ પરિણામિકભાવના દર્શન દ્વારા મોક્ષપાતાળ પહોંચવાના અફર સંદેશા આપનાર મુક્તિદૂત શ્રીસદગુરુદેવનો જય હો.

*****